

15 Temmuz ekonomiye nasıl bir zarar verdi?

'O gece' Türkiye'de sadece bir ihaneti ortaya çıkarmadı, bölgenin en güçlü ekonomileri arasında olan Türkiye'deki ekonomik sorunları daha da derinleştirdi. Hükümetin ekonomik sorunları çözme biçimi büyük tartışmalara neden olurken aradan geçen dört yılda dolar kuru 3 lirayı arından ise 7 lirayı aştı. Sadece 2018-2020 arası çalışan sayısı 3,4 milyon azaldı. Merkez Bankası başkanı tarihi bir şekilde görevden alındı. Çift haneye yükselen enflasyon kısa bir süre tek haneye inse de düşüş kalıcı olamadı.

SOZCU.COM.TR

Yayınlanma: 11:01 - 15 Temmuz 2020

Güncellenme: 12:02 - 15 Temmuz 2020

Aa

Bundan tam dört sene önce 15 Temmuz Cuma günü saat 21 sularında Ankara'da jetler alçak uçuş yaptığında **Türkiye tarihinin en uzun gecelerinden birine başlıyordu.** Ardından İstanbul Boğazı üzerindeki iki köprünün de askerler tarafından kapatılması büyük ihanetin habercisi oldu. Türkiye **249 evladını** 15 Temmuz 2016'yı 16 Temmuz 2016'ya bağlayan gece kaybetti. Hain darbeciler sivil vatandaşların üzerine ateş açtı. Milletın meclisini, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'ını bombaladı.

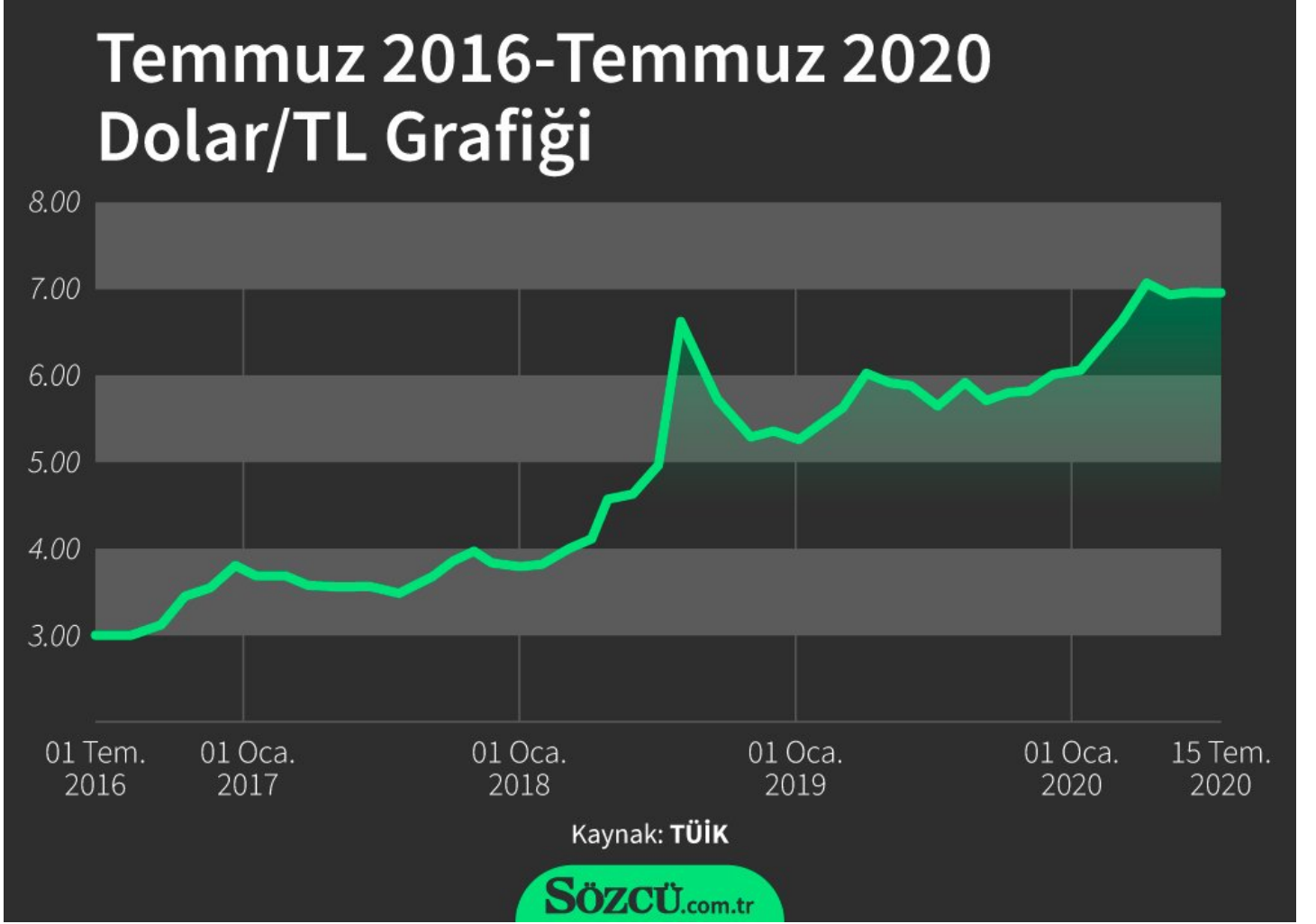
Aradan geçen bir yılda tam 164 bin kişi hakkında adli işlem yapıldı. Yargının aldığı kararlar oldukça tartışmalı bir hale geldi. 20 Temmuz 2016'dan itibaren ilan edilen Olağanüstü Hal, hükümetin çıkardığı Kanun Hükmünde Kararnemeler ile FETÖ'cülerin temizlenmesi işlemine başlandı. Bu süreçte yaratıldığı düşünülen mağduriyetler kamuoyunda uzun süre gündem oldu. **OHAL komisyonu kuruldu.**

İLK ETKİ 14 MİLYAR DOLAR!

15 Temmuz'un şüphesiz en olumsuz etkilerinden biri ekonomiye oldu. Dönemin Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkçi'nin 2017 yılında yaptığı hesaba göre başarısız girişimin ekonomiye etkisi 50 milyar TL (zamanın kuru ile

14 milyar dolar) olarak belirtmişti.

Hükümet darbenin ardından yabancı yatırımcı güvenini tesis etmek için çalışmalara başladı. Dolar kuru alıp başını giderken ekonomi yönetimi bankalar aracılığıyla ekonomiyi canlandırmak için girişimlerde bulundu.

DOLAR REKOR ÜSTÜNE REKOR KIRDI

15 Temmuz 2016 gecesi uluslararası piyasalarda dolar/TL 3.00'ı aştı. Kurun artışı çok uzun süre devam etti. **Dolar/TL 2016 yılını 3.50'nin üzerinde tamamladı.** Hain darbe girişiminin gerçekleştiği yılı dolar/TL 3,50 civarında tamamlasa da aradan yaklaşık 1,5 yıl geçtikten sonra dolar kuru ABD ile yaşanan gerilimler, sınır ötesi operasyon ve zaman zaman güvenlik endişelerinin de etkisiyle 7 liranın bile üzerine çıktı! Merkez Bankası rezervlerinin tartışmalı olduğu Türkiye'nin corona virüsü salgınının ardından acil kodu ile döviz aramaya başladığı şu dönemde dolar/TL 6,85 bandında işlem görüyor. Ekonomi yönetimi Türk Lirası ile yurt dışında işlem yapılmasının önüne ciddi setler çekerek TL'nin çevrilebilirliğini sıkıntıya soksa da doları belli bir bantta tutmak istiyor.

NOTLAR DÜŞÜRÜLDÜ

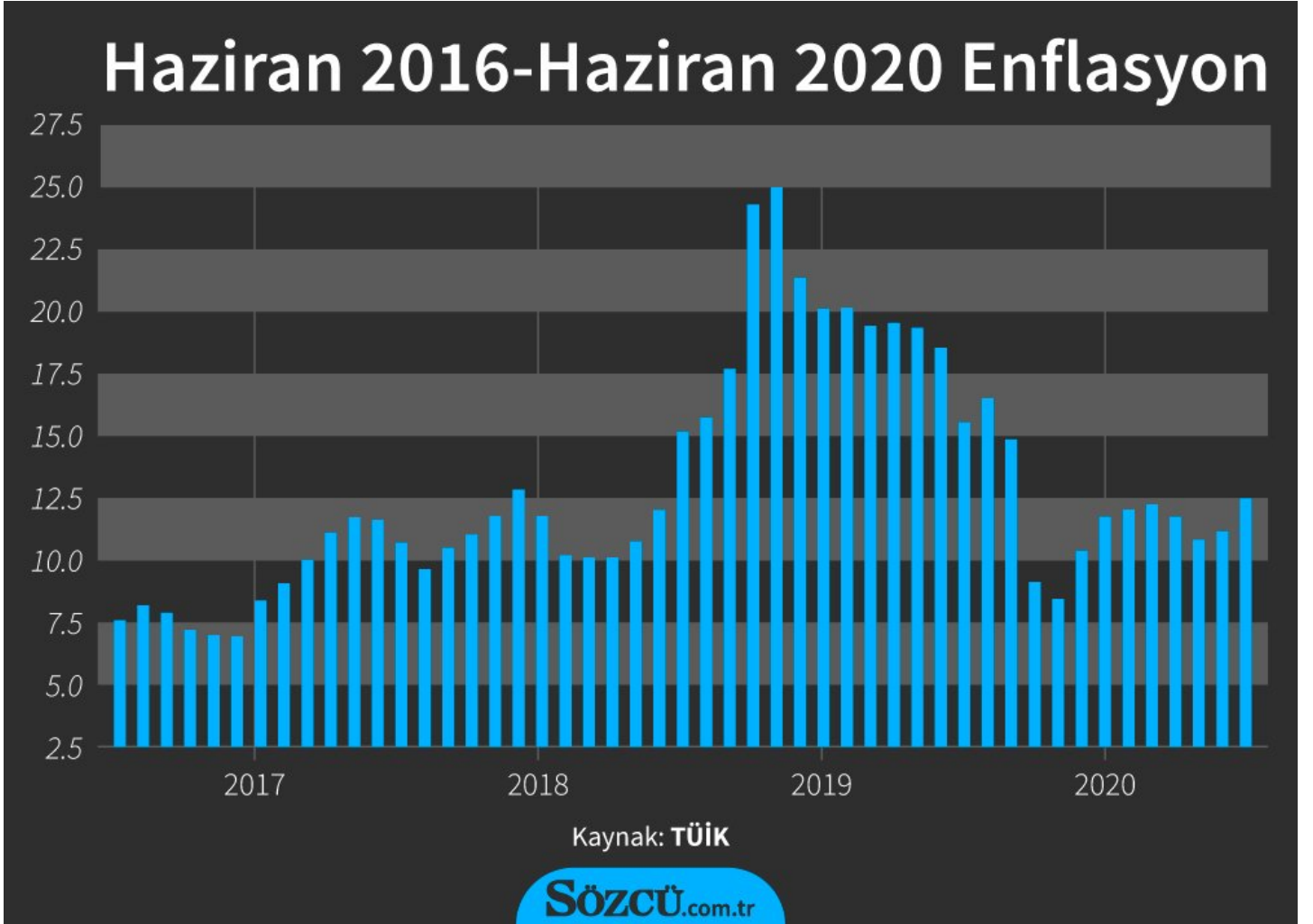
Darbe girişiminin ardından S&P, Moody's ve Fitch Türkiye'nin kredi notunu düşürdü. **Türkiye'nin kredi notu üç ülkede de 'yatırım yapılamaz ülke' konumuna geldi.** Fitch, S&P ve Moody's'in Türkiye'ye verdiği ilk notlar yatırım yapılabilir seviyede idi.

MERKEZ BANKASI NE YAPTI?

Yüksek faiz sebebiyle siyasi otorite tarafından sık sık eleştirilen Merkez Bankası darbe girişiminin ardından bir süre daha düşük faiz politikasına devam etti. Ardından merkez 3 yıl sonra faiz artırdı. Politika faizinin yükselmesi sonucu bankaların faiz artırması dolayısıyla mevduat faizleri de arttı. Bu durum yüksek enflasyonda belirleyici oldu. Merkez Bankası'nın bağımsızlığı tartışmaları Türkiye'de uzun süredir sürerken 2019 yılında Başkan Murat Çetinkaya'nın Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından görevinden alınmasıyla birlikte tartışmalar boyut değiştirdi. Çetinkaya yerine göreve getirilen Murat Uysal dokuz toplantı üst üste faiz indirdi.

DEVLET KREDİLERE KEFİL OLDU

Hükümet ekonomiyi canlandırmak için kredi musluklarını açtı. **KOSGEB** aracılığıyla birçok esnafa 50 bin TL'ye kadar kredi verildi. Faizsiz ilk yıl geri ödeme olmayan üç yıllık vadeli bu kredilere başvurularda birçok sıkıntı yaşandı. Kimi vatandaş online sisteme başvuramadı. **Devlet ayrıca Kredi Garanti Fonu altında vatandaşın çekeceği kredilere kefil oldu böylece 250 milyar TL'lik kredi hacmi oluşturmuş oldu.** KGF hacimleri daha sonra artırıldı.

İŞSİZLİK REKOR KIRDI

Darbe girişimini ardından İşsizlikte son 6 yılın rekorları kırılmaya başlandı. Pek çok vatandaş yeni iş bulmakta zorlandı. Genç işsizliği tehlikeli boyutlara geldi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bütün patronları istihdam seferberliğine katılmaya çağırırdı. Seferberlikte 2 milyon yeni istihdam yaratılması bekleniyordu. Dönemin Çalışma

ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinođlu'na göre yaratılan yeni istihdam sayısı 700 bini aşmıştı.

Darbenin ardından istihdam seferberliği ilan edildi. 2017 şubat döneminde işsizlik yüzde 12.7 ile 7 yılın zirvesine çıkmıştı. Corona virüsü salgının da etkisiyle işten çıkarma yasaklarına rağmen istihdam edilen kişilerin sayısında olağanüstü bir düşüş gösterdi. Türkiye ekonomisi yeni iş alanları yaratmakta zorlanırken Nisan 2018-Nisan 2020 döneminde çalışma çağındaki nüfus (15 ve daha üzeri yaştaki nüfus) 1,8 milyon artarken istihdam 3,4 milyon azaldı.

ENFLASYON DURDURULAMIYOR

Hain darbe girişiminden bir sene sonra yüzde 11.72 ile son 5 yılın rekorunu kırmıştı. Aradan geçen dönemde yapılan yurt çapındaki indirim kampanyalarına rağmen enflasyonda düşüş frenlenemedi. Enflasyon geçici bir süre tek haneye inerken aradan geçen sürede tekrar çift haneye çıktı. 2020 Haziran ayında enflasyon geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,62 arttı. Enflasyon Türkiye ekonomisinin kronik bir sorunu olarak durmaya devam ediyor.

Günün Trend Videosu

15 Temmuz ABD Ankara Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Cumhurbaşkanı darbe Dolar dolar kuru enflasyon FETÖ
Gümrük ve Ticaret Bakanı Hükümet istanbul KOSGEB Mehmet Müezzinođlu Merkez Bankası operasyon Recep Tayyip Erdoğan
TAyyip Erdoğan Türkiye

Loading...